

Keçəcək üsullar: texnologiya və evtanaziya

 prodocs24.com/articles/technology-and-euthanasia/

By admin

May 12,
2020

This is the Azerbaijanian translation of <https://www.bmartin.cc/pubs/10bsts.html>

Nəşr olundu *Elm, Texnologiya və Cəmiyyət bülleteni*, Cild 30, № 1, Fevral 2010, s. 54-59

[dərc olunan məqalənin pdf](#)

Brian Martin

Go to

Brian Martin'in evtanazyaya dair nəşrləri

Brian Martin'in nəşrləri

Brian Martin'in veb saytı

Mücərrəd

Evtanazianın tərəfdarları və əleyhdarları bunun leqallaşdırılmasının lazım olub-olmaması barədə ehtirasla mübahisə etdilər. 1990-cı illərin ortalarında Avstraliyada, dünyada ilk qanuni evtanaziya ölümünün ardından həkim Philip Nitschke fərqli bir yanaşma başlatdı: ləyaqətlə ölməyin texnoloji vasitələrini axtarmaq. Avstraliya hökuməti, xüsusilə ağır senzura ilə bu sərə qarşı çıxdı. Nitschke'nin rəhbərlik etdiyi vətəndaş səyləri, evtanaziya mövzunu leqallaşdırma mövzusunda mübahisədən texnologiya mübarizəsinə keçirtmək potensialına sahibdir.

Açar sözlər: könüllü evtanaziya; ləyaqətlə ölmək; texnologiya; özünə kömək;
Beynəlxalqdan çıxın

Brian Martin Sidney Universitetindən nəzəri fizika üzrə fəlsəfə doktoru və Wollongong Universitetinin ictimai elmlər professorudur. Elmi mübahisələr, zorakılıq, fikir ayrılıqları, informasiya problemləri və digər mövzularda 12 kitabın və yüzlərlə məqalənin müəllifidir.

1. Giriş

Evtanaziya şiddətli mübahisəni özündə birləşdirən uzun bir tarixə malikdir (Dowbiggin, 2005). İndiki təbliğatçılar, adətən insanların öz seçdikləri vaxt və yerdə ölmək hüququna sahib olduqlarını iddia edirlər. Son günlərini ağrı, nəfəssizlik, laqeydlilik və muxtariyyətin

itirilməsi ümidi ilə bir xəstəxanada və ya qocalar evində keçirmək əvəzinə, bir çox insanlar bir anda öz nəzarəti altında ləyaqətli şəkildə öz dostları və ailələri arasında evdə ölməyi üstün tuturlar. öz seçimləri. Tərəfdarlar könüllü evtanaziyanın leqallaşdırılması üçün razılığın sərbəst verilməsini və ruhi xəstəliklər tərəfindən təhrif edilməməsini təmin etmək üçün sərt nəzarət ilə mübahisə edirlər.

Müxaliflər, evtanaziyanın qanunsuz qalmasını iddia edirlər, çünki demans və ya digər əlilliyi olan insanların yüzlərlə minlərlə insanın ölümünə səbəb olan nasist evtanaziya proqramında olduğu kimi, demans və ya digər əlilliyi olan insanların məcburi evtanaziyasına gedən yolu sürüşmək çox asandır. Müxaliflər, ölümü rahat və ümumiyyətlə ağrısız edə bilən palliativ müalicənin alternativinə işarə edirlər.

Evtanaziya və həkim köməkli intiharın əleyhinə olan arqumentlər araşdırılmış və mükəmməl şəkildə mübahisə edilmişdir (Yount, 2007). Burada məqsədim fərqlidir: həkim Philip Nitschke və onun təşkilatından çıxan Exit International ilə ən məşhur oyunçular arasında evtanaziya mübarizəsinin müəyyən bir yuvası içərisində texnologiyanın roluna baxmaq. Evtanaziya ilə əlaqəli əksər münaqişələrdə, texnologiya hüquqi və etik əsaslı debatlarla və kampaniyalara zəmin yaradır. Nitschke və Exit ilə texnologiya, kampaniyanın irəlilədiyi və əleyhdarların cavab verdikləri əsas vasitəyə çevrilmişdir.

Mövcud könüllü evtanaziya mübahisəsi, xüsusən texnologiyanın rolu haqqında qısa bir araşdırma ilə başlayıram. Sonra Nitschke'nin texnologiyaya dönməsini könüllü evtanaziyaya daha yaxşı bir yol olaraq izah etdim, sonrakı taktikaları, əsasən Avstraliyada bu yola çıxmağın ardınca. Vətəndaş fəallığının və texnologiyasının rolunu başa düşməyin nəticələri barədə şərhələrlə başa vururam.

2. Ölüm və texnologiya

Yalnız bir neçə əsr əvvəl, ölüm ümumiyyətlə təbii bir proses idi: bədən xəstəlik və ya qəzaya tab gətirdi və bu da elə bu idi. Müasir sənayeləşmiş tibbin artması ilə, xüsusən son onilliklərdə, ölüm və ölüm daha çox texnoloji müdaxilə ilə müşayiət olunur, o cümlədən geniş tərkibli dərmanlar (kemoterapi, antikonvulsanlar, ağrıkəsici və digərləri), əməliyyatlar, transfüzyonlar, reanimasiya, defibrilatorlar, respiratorlar və qidalanma boruları. Əvvəllər öləcək bir orqan, davamlı vegetativ vəziyyətlərdə olduğu kimi indi də günlərlə, həftə və hətta illərlə işləyə bilər (Colby, 2006; Nuland, 1993).

Qabaqcıl tibbi müdaxilənin bir çox tərəfi geniş qarşılanır. Məsələn, indi insanlar infarktdan sağalmaq və daha uzun illər məhsuldar həyat yaşaya bilər. Bununla birlikdə, yüksək texnologiyalı tibb yeni bir fenomen yaratdı: tibbi mühitdə, tez-tez daimi bir tibbi xidmət altında bir xəstəxanada və ya qocalar evində şüurun azalması və həyat keyfiyyətinin aşağı olması ilə həyatın uzanması. Əvvəllər xəstəlik irəlilədikcə evdə öləcəkdilər, indi tibbi müdaxilələr ilə onların ömrü uzadıla bilər. Bəziləri bunun ailəsi və ya dostları ilə baş verdiyini görüb özləri üçün bənzər bir nəticədən qorxaraq könüllü evtanaziyanı alternativ olaraq, ləyaqətlə ölümə nail olmaq üçün bir yol olaraq görürlər.

Texnologiyanın bədən funksiyalarının uzunömürlülüynü təmin etdiyi eyni dövrdə asan ölüm üçün bəzi imkanlar çıxarıldı. 1950-ci illərdə yuxu həbləri, xüsusilə də barbituratlar üzərində həddindən artıq dozada intihar etmək asan idi və bəzən bu təsadüfən baş verdi. Marilyn Monroe ən məşhur qurban idi. Hökumətlər və əczaçılıq şirkətləri tədricən bu cür dərmanları satışdan çıxartdılar, buna görə artıq hər cür dərmanı həddindən artıq qəbul etməklə intihar etmək olduqca çətinləşir.

İntihara cəhddən ölüm hallarının azaldılmasının digər amili təcili yardım tədbirlərinin təkmilləşdirilməsidir. Sürətli və təsirli müdaxilələrlə xilas olan insanların çoxunun ölmək niyyəti yoxdur – məsələn, infarkt keçirə bilərdi, amma daha uzun illər və onilliklər qurtarıb yaşaya bilər. Ancaq təcili yardım reaksiyası intiharı daha da çətinləşdirir.

Ölməkdən çarəsiz qalan bir insanın bir binadan tullanmaq, bir qatarın önünə atladığı, silah istifadə etməsi və ya asılması kimi bir çox seçim var. Bu metodların heç biri tamamilə etibarlı deyil. Hərəkəti məhdud olan insanlar qatarın qarşısında sıçrayışda və ya pəncərədən çıxmaqda çətinlik çəkə bilər. Bütün bu üsullar səhv gedə bilər və ciddi xəsarətlərə səbəb ola bilər, ölümün istədiyi azad olma əzabını artırır. Ən başlıcası, bu üsullar, ailəsi, dostları və qatar sürücüləri də daxil olmaqla başqalarını narahat edir. Dinc bir ölüm üçün əsas meyarları yerinə yetirmirlər.

Beləliklə, ləyaqətlə ölüm iki konvergent səbəbdən daha az yaygınlaşır: həyatı uzatmaq üçün sürətlə inkişaf edən texnologiya, ancaq tibb sisteminin nəzarəti altında və həyatını sona çatdırmaq üçün asan, dinc yollardan çıxarmaq.

Bir cavab könüllü evtanaziya və ya həkim yardımı ilə intihar olmuşdur. Evtanaziya gizli və açıq olmaq üzrə müxtəlif yollarla təsnif edilə bilər. Evtanaziya qanunsuz olduqda, yenə də gizli şəkildə baş verə bilər (Magnusson, 2002). Tipik olaraq, xəstəliyi olan bir insan, həkimdən ölməkdə kömək istəyər və ya göstəriş verər və həkim ölüm ehtimalının sürətləndiyini bilməklə ağrı kəsici və ya digər dərmanların qəbulunu artırır. Buna yavaş evtanaziya da deyilə bilər. Bir çox ölkədə həkim ilk növbədə əzabı asanlaşdırmağı planlaşdırdığı təqdirdə mühakimə olunmur. Bəzi hallarda insan ölmək arzusunu ifadə etmək üçün kifayət qədər şüurlu və ya səlahiyyətli deyil, lakin ailə üzvləri və ya həkim onların tələsik ölümə haqq qazandırmaq üçün çəkdikləri əziyyətləri mühakimə edir.

Açıq evtanaziyada həyatı sona çatdırmaq üçün qərarlar və hərəkətlər açıq şəkildə qəbul edilir. Fərd və ya daşıyıcılar ölümün daha insani variant olduğuna qərar verir və ömrü sona çatdırır, məsələn ölümcül inyeksiya ilə. Bu seçim evtanaziya üzərində davam edən nəhəng müzakirələrdə əsas diqqət mərkəzidir.

Dünyanın yalnız bir neçə hissəsində evtanaziya qanuniləşdirilmiş və ya rəsmi olaraq tolere edilmişdir. Hollandiya, Belçika və Oregon və Vaşinqton ştatlarında qanunlar ciddi şəkildə müəyyən edilmiş hallarda tibbi nəzarət altında evtanaziyaya icazə verir. İsveçrədə intihara kömək etmək ittiham olunmur; İsveçrə əcnəbilərin intihar yardımını qanuni şəkildə ala biləcəyi yeganə ölkədir.

Bütün bu yerlərdə qanuni nəzarət sərtidir. Buna baxmayaraq, tənqidçilər bu qanunların sui-istifadə üçün qapı açdığını və bəzi evtanaziya ölümlərinin qanuni şərtləri təmin etmədiyini iddia edirlər.

3. Avstraliyanın evtanaziya təcrübəsi

Avstraliya, 21 milyon əhalisi olan Texas ştatından daha böyük bir ölkə olan Texas, altı ştata və iki əraziyə sahibdir. Ərazilərdən biri, Şimal ərazisidir, ölkənin mərkəzində və şimalındakı böyük bir ərazidir, Texas'dan təqribən iki qat böyükdür, ancaq cəmi 200.000 əhalisi olan, əksəriyyəti bu bölgənin şimal sahilindəki bir Darvin şəhərində yaşayır. tropiklər.

1996-cı ildə Şimal ərazisi evtanaziyanın qanuni olduğu dünyada ilk yer oldu (Ryan and Kaye, 1996). Qanun sərt idi, yalnız son xəstə xəstələrə şamil edildi və iki həkimin təsdiqini və psixiatrın müayinəsini tələb etdi. Prosesə rəhbərlik etmək istəyən yeganə həkim, məsələn, ABŞ-ın nüvə hərbi gəmilərinə baş çəkməyin sağlamlıq riskləri haqqında danışan bir dissident kimi uzun bir tarixi olan Philip Nitschke idi.

Nitschke, insanların ölümünə maksimum nəzarət etməsini təmin edən kompüter əsaslı bir sistem qurdu. Kompüter tərəfindən idarə olunan bir şprisin yerində bir damar xətti ilə ölümə səbəb olan kimyəvi maddələr avtomatik olaraq damarlarına vurulmazdan əvvəl kompüter ekranında verilən bir neçə suala cavab verməli idi. Sistem qurulduqdan sonra Nitschke arxa oturmaq ala bilər və ailəsi və dostları istəsə ölmək istəyən adamın yanında ola bilər.

Avstraliya federal parlamenti, Şimal Ərazi Qanunu qüvvəyə mindikdən 9 ay sonra ləğv etdi. Qanunun müddəalarından istifadə edərək cəmi dörd nəfər öldü (Kissane et al., 1998). Federal parlamentin hərəkəti könüllü evtanaziyaya xalq dəstəyi qarşısında idi, rəy sorğuları Avstraliyalıların 75% -dən çoxunun lehinə oldu.

4. Çıxış yolu

Nitschke, Şimal Ərazi Qanunu ilə təcrübəsi ilə dəyişdirildi. Düşmən hökumətin qanuni dəyişiklikləri ləğv etməsinin nə qədər asan olduğunu gördükdən sonra evtanaziyaya gedən qanuni yoldan bezdi. Qanunun tələb etdiyi uzun, məhdudlaşdırıcı prosesdən də narahat oldu. Qanuni tələbləri təmin edilə bilmədiyi üçün kömək edə bilməyən həddindən artıq əziyyət çəkən insanları gördü.

Şimal Ərazi Təcrübəsi Nitschke'yi evtanaziyaya fərqli bir yol tutmağa vadar etdi: texnologiya. Hələ tibb peşəsi tərəfindən idarə olunan bir prosesi qanuniləşdirmək üçün lobbilər əvəzinə, həkim olmaqdan əvvəl təcrübə fizika sahibi olan Nitschke – insanların öz ölümləri üzərində tam nəzarət etmələrinin, dinc şəkildə ləyaqətlə ölmələrinin yollarını tapmaq üçün axtarırlara başladı. öz istədikləri vaxtda və məkanda (Nitschke and Stewart, 2005).

Avstraliyada intihar etmək qanunidir, ancaq kimisə öldürmək üçün kömək etmək qanunsuzdur. Həkimlər müntəzəm olaraq ölümü sürətləndirən ağrıkəsici dərmanlar verir və bəzən insanlara ölüm üçün məlumat və dərman verir, lakin çox az adam qətlə ittiham olunma ehtimalı üzündən bunu qəbul etməyə hazırdır (Syme, 2008). Bu cərçivədə Nitschke, əsasən həddindən artıq əziyyət çəkən son xəstəlikləri olan insanların bu prosesdə başqalarına təsir etmədən ölümü seçmələrinin yollarını tapmaq istədi.

Nitschke bu araşdırmanı dəstəkləmək üçün Exit International adlı bir təşkilat qurdu. Üzvlərin əksəriyyəti yaşıldır, dinc bir ölümün şəxsi marağı var. Çıxış üzvlərinə bir neçə şərtə cavab verən ölməyin yollarını tapmaqla əlaqədar texniki bacarıqları olan təqaüdü mühəndislər, kimyaçılar və başqaları daxildir: texnika dinc bir şəkildə ölümə imkan verir; ölənin şəxsin nəzarəti altındadır; və ağlabatan sadə və ucuzdur. Çıxış səyləri, ölümə kömək edən texnologiya tapmaq və ya inkişaf etdirmək üçün daha geniş beynəlxalq axtarışın bir hissəsidir (Ogden, 2001).

Bu günə qədər ən yaxşı tapılan texnikalardan biri – Meksikaya getmək, ticarət adı Nembutal ilə məşhur olan bir barbiturat, baytarlıq təchizatı mağazasında almaq və uyğun bir doz almaq. Dərman özü ucuzdur və Avstraliyadan Meksikaya səyahət çox baha deyil. Təlimatlara əməl olunarsa ölüm tez, asan və etibarlıdır.

Daha da əlverişli bir seçim, ümumi mövcud kimyəvi maddələrdən və standart avadanlıqlardan istifadə etməklə pentobarbitalın bir ev laboratoriyasında istehsal etmək imkanı olacaqdır. Bununla belə, bu günə qədər Exit-in bu hədəfdəki səyləri uğursuz oldu.

Başqa bir texnika çıxış çantası deyilən şeyləri əhatə edir. Bu texnikanın bir versiyasında, başından biraz daha böyük bir çanta, ətraflı təlimatlara əsasən, açılışda bir çəkmə kabeli ilə hazırlanır. Geliyum kimi inert qazdan hazırlanan bir konteyner alınır və idarə olunan buraxılış burunu quraşdırılıb. Ölmək, inert qaz nozzini açmaq, çantanı şişirtmək, çantanı başının altından çəkmək və dərin nəfəs almaqla əldə edilir, bu da bir neçə dəqiqə sonra ölüm şüuruna səbəb olur. Məsələn, çantanın çox sıx olmaması üçün diqqətli olmaq lazımdır. Bu texnika ucuzdur və avadanlıq həddən artıq mürəkkəb deyil. Bununla birlikdə tələb olunan texnika, xüsusilə çox xəstə və ya əlil olanlar üçün bir az çətin olur, yəni tamamilə etibarlı deyildir. Ən əhəmiyyətli, insanların çoxu Nembutaldan daha az cazibədar olduğunu, başınızın üstündə bir çanta ilə ölməyin şərəfsiz olduğunu hiss edir.

Daha şərti bir yanaşma, həkiminizdən həyatınızın sona çatmasına kömək edəcək bir barbiturat və ya başqa bir dərman resepti istəməyinizdir. Ancaq bəzi həkimlər təmənnaşıdırlar və ya yoldaş olaraq ittiham olunmaqdan qorxurlar. Buna görə Nitschke, ölümcül dərmanların istənilməsini səmimi səsləndirməyi tövsiyə edir. 100 mq propoksifen istəməyin əvəzinə – şübhəli şəkildə yaxşı məlumatlandırılır – “Dostumun dedi ki bu ağrı kəsicilərindən bir neçəsi ola bilərdimi? Düşünürəm ki, bir D ilə başladı” deymək daha yaxşı ola bilər. Bundan sonra həkim Darvon təqdim edə bilər – ABŞ-in propoksifen ticarət adı. Şifahi üsullarla intihar üçün vasitələrin əldə edilməsinin “insan

mühəndisliyi" nin bir forması, yəni məqsədlərə çatmaq üçün sosial üsullardan istifadə edildiyi, bu vəziyyətdə də dərman şəklində texnologiya ilə əlaqəli məqsədlər deyilə bilər.

Nitschke və Exit-in digər üzvləri daim bu və digər texnikaların istifadəsi haqqında daha yaxşı məlumat axtarırlar. Məsələn, insanlar özləri üçün çıxış çantası nozzini qurmaqdansa, indi ticarət yolu ilə satılan helium bidonlara uyğun olan nozzilər ala bilərlər. Avstraliyada helium bidonları əlçatmaz olduqda, alternativ olaraq tövsiyə olunan azotdan çıxın.

Exit-in fəaliyyəti, əsasən Nitschke'nin tövsiyələri və materialların əldə edilməsində köməkliyi ilə həyatlarını sona çatdıran üzvlər haqqında yazılan xəbərlər vasitəsilə diqqəti cəlb etdi. Exit öz texnikasını inkişaf etdirərək mesajını yaydığı üçün Avstraliya hökumətindəki evtanaziya əleyhdarları bu fəaliyyətlərə mane olmağa çalışdılar. Nəticə bir növ oyun və ya yarış oldu, hər tərəf öz məqsədlərini irəli sürmək üçün – texnoloji və ya başqa bir şəkildə vasitə tapmağa çalışdı.

5. Sosiotehniki mübarizə

Avstraliya hökumətinin ilkin cavabı telefon və internet də daxil olmaqla istənilən elektron rabitə vasitəsindən istifadə edərək intihar etmək barədə məlumat vermək əleyhinə qanun qəbul etmək idi. Bu, özünü necə öldürməyiniz barədə məlumat verməyin əleyhinə olan dünyanın ən draconiyalı qanunudur. Məsələn, telefonla kiməsə asmaq üçün ip bağlamaq barədə danışsan, prinsip etibarilə qanunla mühakimə oluna bilərsən. Təcrübədə bu kimi söhbətlər qanunun hədəfi deyil: Çıxışın fəaliyyətinə yönəlib.

Çıxış, veb saytını ABŞ-da yerləşdirmək və telefon yardım xəttini Yeni Zelandiyada qoymaq və sonra Skype-a zənglər üçün etibar etməklə cavab verdi, çünki ələ keçirmək çətinidir. Ucuz telekommunikasiya telefon danışqlarına və internet materiallarına senzuranı təsirsiz hala gətirir. Telekomunikasiya ilə bağlı qanunun əsas təsiri, hökumətin Nitschke'nin fəaliyyətinə qarşı hərəkət etdiyinə dair simvolik bir təminatdır.

Nitschke, Avstraliyada və Yeni Zelandiya və İngiltərədə həyatın son variantları (Fickling, 2004) haqqında məlumat verən seminarlar keçirir və 2009-cu ilin Noyabr ayında Şimali Amerika seminarlarına başlamışdır. Avstraliya iki hissədən keçir. Birinci hissədə, hər kəsin iştirak edə biləcəyi bir yığıncaq, Nitschke ümumi məlumat verir. Bu seqmentdən sonra qalmaq istəyən hər kəs Çıxış üzvü olmalı və Çıxışı mühakimədən qorumaq üçün nəzərdə tutulmuş imtina formasını imzalamalıdır. Seminarın ikinci hissəsində yalnız üzvlər üçün Nitschke daha ətraflı məlumat verə bilər, məsələn Nembutalın alınması və çıxış çantasının qurulması.

Nitschke və ortağı ictimai səhiyyə sosioloqu Fiona Stewart, özünü necə öldürməyiniz haqqında ətraflı məlumat verən *"Sülh həbi kitabçası"* adlı bir kitab yazdı (Nitschke və Stewart, 2006). Bu əksər ölkələrdə sərbəst mövcuddur, lakin Avstraliya hökuməti tərəfindən qadağandır. Ancaq İnternetdə birbaşa Exit International-dan bir nüsxəni istər kağız şəklində, istərsə də foto və video kliplər daxil olmaqla bir elektron versiyada satın

almaq asandır. Təcrübədə, Avstraliya qanunları qanun pozuntularını ictimailəşdirməyincə, nüsxələri satın alan şəxslərə qarşı tətbiq edilmir. Qadağa Avstraliyada kitabxanalara təsir göstərir və təbliği məhdudlaşdırır. Ancaq qadağa kitaba girişi təsirli bir şəkildə maneə törətmədiyi üçün Avstraliya hökumətinin Nitschke'yə qarşı edə biləcəyini nümayiş etdirdiyi simvolik bir siyasət forması sayıla bilər.

2008-ci ildə Avstraliya hökuməti İnternetin məcburi süzülməsini tətbiq etməyi planlaşdırdığını açıqladı. Rəsmi səbəb uşaq pornoqrafiyasına girişin qarşısını almaq idi. Bununla birlikdə, tənqidçilər yan təsirin bir çox digər saytlara, o cümlədən evtanaziyaya daxil olmasına mane olacağını iddia etdilər.

Təklif müxalifətin güclü fırtınasına səbəb oldu. Filtrləmə veb ünvanları siyahısına əsaslanmalı olduğundan, tənqidçilər, adətən yayımlanmayan saytlar, həmyaşıdlar şəbəkələri və ya e-poçtlar vasitəsilə yayılan, bəzən şifrələnən uşaq pornoqrafiyasının mövcudluğuna az təsir göstərəcəyini söylədi. Daha məkrli olaraq, filtr sistemi tərəfindən bloklanacaq saytlar gizli qalmalı idi, buna görə ictimaiyyət üzvləri senzuranın nə olduğunu bilmirlər.

Bu süzgəc sisteminin tətbiqi Avstraliyanı Birma, Çin, İran və Səudiyyə Ərəbistanı da daxil olmaqla draconian veb senzurası olan ölkələrin seçilmiş qrupu sırasına daxil edəcəkdir. Avstraliya İnternet provayderlərinin əksəriyyəti hökumətin planlaşdırılan məhkəmə prosesində iştirak etməkdən imtina etdilər. Bir sıra anti-senzura qrupları, bu məsələyə görə üzvlüyü kəskin şəkildə artan Elektron Elektron Sərhədlər Avstraliya rəhbərlik etdiyi təşviqata qatıldı. Avstraliyanın onlayn aktivistlər qrupu GetUp məcburi süzgəcə qarşı böyük bir kampaniya qurdu.

İnternetdən süzülmə Exit əməliyyatlarına təhdid idi, lakin bu qədər çox İnternet istifadəçisi üçün təhlükə olduğu üçün anti-filtr kampaniyası geniş tərəfdarları səfərbər etdi. Əslində, hökumət senzura şəbəkəsini – bu halda xalis senzurasını – çox geniş yayaraq, Exit-in xalis varlığını qorumağa xidmət edən kütləvi müxalifətin yaradılmasına təkan verdi.

Çıxış üzvlərinin istifadə etdiyi başqa bir vasitə vətəndaş itaətsizliyidir. 2002-ci ildə 69 yaşlı Nensi Krik Nembutaldan içdi və öldü. O, intihara kömək etməkdə ittiham oluna bilən və Queensland əyalətinin qanunlarına görə ömürlük həbs cəzasına məhkum edilə bilən 21 ailə üzvləri, dostları və tərəfdarları ilə əhatə olunmuşdu. Krikin işi, yaxınlaşan ölümü haqqında yazdığı bir İnternet gündəliyi vasitəsilə geniş tanınıb. Saylarda təhlükəsizlik var idi: 21-dən heç biri ittiham olunmadı. O vaxtdan bəri, Exit, məsləhət, dəstək və heç kimin tək ölməməsinə təminat vermək üçün "Nansinin dostları" adlı bir şəbəkə qurdu (Nitschke və Stewart, 2005).

6. Xalq tədqiqatları

Tədqiqatların əksəriyyəti universitetdə elm öyrənən və adətən doktorluq tədqiqatları ilə böyük elm adamlarına müraciət edən peşəkar alimlər tərəfindən aparılır. Standart peşəkar modeldəki dəyişikliklər qeyri-adi və buna görə də qeyd etməyə dəyər.

1980 və 1990-cı illərdə, AİDS-in ortaya çıxmasından sonra bir çox fəal bu xəstəliklə əlaqəli elmi araşdırdı. Onların bir çoxu əvvəlcədən elmi hazırlıq görməmişlər və ya olmamışlar, lakin QİÇS ilə əlaqəli texniki cəhətdən o qədər yüksək mütəxəssis oldular ki, bu sahədəki aparıcı mütəxəssislərlə görüşə və tədqiqat prioritetləri, müalicə rejimləri və dizaynla bağlı etibarlı müdaxilələr edə bildilər. QİÇS dərmanlarının klinik sınaqları. Bu, təcrübəsiz elm adamlarına çevrilmədən dərindən anlaşıma əldə edən alimlərə nümunə idi (Epstein, 1996).

1970-ci illərdə Yaponiyada bir neçə elm adamı tərəfindən dəstəklənən yerli vətəndaş qrupları Minamata xəstəliyinin səbəbini araşdırmaq üçün meydana gəldi. Xəstəliyin tarixini araşdırdılar, əziyyət çəkənlərlə görüşdülər və bitkilərin ölçmələrini apardılar və çox pulu olan böyük elm adamlarının komandaları etmədikləri zaman, sənayedən civə zəhərlənməsinin səbəbini müəyyən edə bildilər (Ui, 1977).

O vaxtdan bəri vətəndaş araşdırmaçıları bir çox problemi, ən çox yerli ekoloji problemləri həll etdilər (İcma Araşdırma Şəbəkəsi, 2009). Onlar peşəkar elm adamları deyillər, lakin tez-tez lisenziya və ya praktiki təcrübə yolu ilə əldə edilən bəzi elmi təlimlərə malikdirlər. Bəzən sənayenin maliyyələşdirilməsi sənayenin maraqlarını təhdid edə biləcək tədqiqatları dayandırdığına görə, yerli alimlər tərəfindən məhəl qoyulmayan yerli əhəmiyyətli problemləri araşdırmağa meyllidirlər.

Astronomiya və botanika kimi bəzi sahələrdə uzun müddət həvəskarların tədqiqata cəlb olunması ənənəsi mövcuddur. Enerji aşağı dəyəri və məlumat əldə etmək həvəskarların kəşf etmələrinə imkan yaradır (Ferris, 2003).

Çıxışın dinc ölüm üsulları axtarışı bu həvəskar və vətəndaş araşdırması ənənəsinə uyğundur. Bəzi Çıxış üzvləri təlim keçmiş elm adamlarıdır, lakin həyatın son texnologiyalarında xüsusi bir təcrübəyə sahib deyillər. Çıxışın araşdırması çox diqqət mərkəzindədir: onu məqsədyönlü adlandırmaq olar. Bu, bilik xatirinə bilikdən getmir.

Exit-in tədqiqat təşkilatı bir çox tədqiqat laboratoriyasında analoji bir şeydir. Bir araşdırma direktoru var – Nitschke, əslində özü çox araşdırma aparır – və onun rəhbərliyi altında bir çox araşdırmaçı var. Ənənəvi elm kimi, pul və karyera ilə bir yerdə olmaq əvəzinə, Exit-in araşdırması ümumi bir işə sadıq olmaqdan irəli gəlir.

Exit'in araşdırmaları, digər texnoloji səylər kimi, həm texniki, həm də sosial cəhətləri özündə cəmləşdirir. Buraya Nembutal kimi dərmanları necə müəyyənləşdirmək və satın almaq kimi mövcud texnologiyaya giriş metodları daxildir. Nembutalın nə qədər ölümcül olduğu və onu qəbul edərkən nə gözlədiyi kimi texnologiyadan istifadə haqqında məlumatlar var. Qurulma texnologiyası, məsələn bir çıxış çantası qoymaq kimi məlumatlar var. Və bu, intihara kömək etdiyi üçün cinayətdə ittiham olunmamaq kimi siyasət və hüquq haqqında məlumatları ehtiva edir.

7. Nəticə

Texnologiya, evtanaziya məsələsində daim artan bir rol oynadı. Tibbi texnologiyanın inkişafı, həyatın son mərhələlərinin həm uzadılacağını, həm də bəziləri üçün fiziki və zehni əzablarla dolu olan tibbi müdaxilədən asılı olacağını daha da artırdı. Palliativ baxımdakı paralel irəliləyişlər, bir çox insan üçün, o cümlədən tibb mütəxəssislərinin nəzarəti altında yavaş evtanaziya ilə əziyyət səviyyəsini azaltdı. Eyni zamanda, bir insanın öz nəzarəti altında dinc bir ölümün texnoloji variantları mövcuddur, ancaq evtanaziyaya qarşı olan hökumətlər tərəfindən məhdudlaşdırılır.

Bu dilemmalara cavab olaraq, Avstraliyada Philip Nitschke'nin Şimal Bölgəsində qısa ömürlü hüquqi evtanaziya dövrü ilə yaşaması, Exit International'ın yaranmasına və dinc axtarışına səbəb olan bir vətəndaş köməyi hərəkatı inkişaf etdi. Həb, yəni ləyaqətlə ölmək üçün özünü idarə edən texnoloji yardım.

Avstraliya Federal Parlamentinin Şimal Bölgəsi evtanaziya qanununu ləğv etməsi müdaxiləsi Nitschke'yi özünə kömək trayektoriyasını həyata keçirməyə vadar etdi. Bu, maraqlıdır ki, Exit və onun hökumət tərəfindən dəstəklənən rəqibləri arasında Exit telekommunikasiya texnologiyalarının çevik xüsusiyyətlərindən istifadə edərək gizlətdiyi məlumatlara getdikcə daha ciddi nəzarət tətbiq etməsinə səbəb olan Avstraliya hökumətinin də iştirak etdiyi texnologiya mübarizəsinə səbəb oldu.

Avstraliya hökumətinin Çıxış senzurasına cəhdləri, doğrudan da özünüzü evtanaziya haqqında məlumatların daha geniş yayılmasına təsir edə bilər. Exit araşdırmaları, sərt qanunlar, xüsusilə senzura ilə tanış olmaq yollarını getdikcə daha çox araşdırmağa başladı. Bu, Avstraliya və digər ölkələrin əksər könüllü evtanaziya təşkilatları tərəfindən dəstəklənən qanuni yoldan getdikcə uzaqlaşdı. Texnologiya yolunun tənqidçiləri ölümün hüquqi və ya tibbi nəzarəti aradan qaldırılmasının səhv və sui-istifadə riskini artırma biləcəyini və qanun islahatlarının perspektivlərini azaldacağından narahatdırlar (Syme, 2008; Werth, 2001).

Çıxış, dinc bir ölümü təmin etmək üçün adi materiallardan istifadə edən üsullar haqqında məlumat axtarır. Avstraliyada və bir çox digər ölkələrdə insanların böyük bir hissəsinin könüllü evtanaziyayı dəstəklədiyini nəzərə alsaq, Exit'in tapıntıları hazır və genişlənən bir auditoriyaya sahib olacaqdır.

Evtanaziyanın gələcəyi nədir? Sadəlik üçün üç mümkün gələcək yolu təsvir etmək rahatdır. Yol 1, evtanaziyayı qadağan edən qanunların davamıdır, buna görə də əksər hallarda indiki kimi gizli qalır. Hollandiya, Belçika, Oregon, Vaşinqton və İsveçrənin nümunələrinə uyğundur. Yol 3, dinc ölüm üçün asan texnika üçün bilik və bacarıqların yayılmasıdır. Bu Exit'in yolu.

Çıxışın yanaşması iki növ nəzarətdən yayınır: yol 1-in qanuni nəzarəti və 2-ci yolun tibbi nəzarəti. Evtanaziyaya girməyə təkan ictimai bir hərəkat olaraq görülürsə (McInerney, 2000), onda Exit "radikal cinah" kimi xidmət edə bilər (Haines 1984): hətta əsas hərəkat tərəfindən radikal olaraq görülən bir yanaşma. Bu, leqallaşdırma və ya daha yaxşı

qonaqpərvərlik üçün daha çox stimül verə bilər. Və ya müxtəlif sahələrdə, o cümlədən açıq giriş və açıq mənbəli hərəkətlərdə özünə yardım hərəkəti ruhunda dinc ölüm üçün texnoloji vasitələrin axtarışı əsas yol ola bilər.

Təşəkkürlər

Jan Kent, Roger Magnusson, Philip Nitschke, Fiona Stewart, Rodney Syme, Geoff Turner və Nickolas Vakas faydalı rəy və təkliflər üçün təşəkkür edirəm.

İstinadlar

Colby, W.H. (2006) *Yararsız: Amerikada ölmək hüququmuzu geri qaytarmaq*. Nyu-York: Amacom.

İcma Tədqiqat Şəbəkəsi (2009). <http://www.loka.org/crn/index.htm>

Dowbiggin, I. (2005). *Evtanaziyanın qısa tarixi: Həyat, ölüm, Tanrı və dərman*. Lanham, MD: Rowman və Littlefield.

Epstein, S. (1996). *Çirkin elm: QİÇS, aktivlik və bilik siyasəti*. Berkeley, Kaliforniya: University of California Press.

Ferris, T. (2003). *Qaranlıqda görmək: Həvəskar astronomlar kainatın möcüzələrini necə kəşf edirlər*. Nyu-York: Simon və Schuster.

Fickling, D. (2004). Xoşbəxt son? *Lancet*, 364 (4 sentyabr), 831.

Haines, H.H. (1984). Qara radikallaşma və vətəndaş hüquqlarının maliyyələşdirilməsi: 1957-1970. *Sosial problemlər*, 32 (1), 31-43.

Kissane, D.W., Street, A., və Nitschke, P. (1998). Darvində yeddi ölüm: Nəhayət III Aktı hüquqları, Şimali Şimal ərazisi, Avstraliya. *Lancet* (3 oktyabr), 1097.

Magnusson, RS (2002). *Ölüm mələkləri: Evtanaziya yeraltı araşdırma* Melburn: Melburn Universiteti Mətbuat.

McInerney, F. (2000). "Tələb olunan ölüm": Yeni bir ictimai hərəkət. *Sosial Elm və Tibb*, 50, 137-154.

Nitschke, P., və Stewart, F. (2005). *Məni səssizcə öldürür*. Melburn: Pinqvin.

Nitschke, P., və Stewart, F. (2006). *Dinc həb kitabçası*. Lake Tahoe, Nevada: Beynəlxalq ABŞ-dan çıxın.

Nuland, S.B. (1993). *Biz necə ölürük: Həyatın son fəslə haqqında düşüncələr*. Nyu-York: Random House.

Ogden, R.D. (2001). Qeyri-həkim intihara kömək etdi: Ölümçül əks-mədəniyyətin texnoloji vacibliyi. *Ölüm Tədqiqatları*, 25, 387-401.

Rayan, C.J., və Kaye, M. (1996). Avstraliyadakı evtanaziya – Terminal Xəstəlik Qanununun Şimal Ərazi Hüquqları. *Yeni İngiltərə Tibb Jurnalı*, 334 (5), 326-328.

Syme, R. (2008). *Yaxşı bir ölüm: könüllü evtanaziya üçün bir dəlil*. Melburn: Melburn Universiteti Mətbuat.

Ui, J. (1977) Ətraf mühit problemlərinin fənlərarası tədqiqi. *Kogai – Çirklənmiş Yaponiya qəzeti*, 5 (2), 12-24.

Werth, Jr., JL (2001). Qeyri-həkimlə əlaqəli siyasət və psixososial mülahizələr intihara kömək etdi: Ogden haqqında bir şərh. *Ölüm Tədqiqatları*, 25, 403-411.

Yount, L. (2007). *Ölmək hüququ və evtanaziya*, 2 ed. Nyu-York: Fayl haqqında Faktlar.